

Handläggare
Tarja Isokorpi
Telefon: 08-508 12 152**Till**
Södermalms stadsdelsnämnd
2015-02-19

Uppföljning av förvaltningens brandförebyggande åtgärder

Förvaltningens förslag till beslut

Nämnden godkänner förvaltningens uppföljning samt policy med rutiner för installation av portabel sprinkleranläggning.

Christina Rapp Lundahl
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Med anledning av en lägenhetsbrand i servicehuset Vintertullen, redovisade förvaltningen i augusti 2014 i ärendet "Fördjupad olycksundersökning med anledning av brand" (dnr 742-2014-1.2.5) en rad åtgärder inom socialtjänstens ansvarsområde för att förhindra liknande händelser. Nämnden godkände rapporten men gav förvaltningen i uppdrag att om sex månader återkomma med en uppföljning av de i ärendet föreslagna åtgärderna. Förvaltningen fick också i uppdrag att upprätta en policy och en rutin för installation av portabel sprinkleranläggning.

I detta ärende redovisas uppföljningen och en policy med rutiner för installation av portabel sprinkleranläggning.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av ekonomiavdelningen med stöd av staben.

Bakgrund

Natten till den 19 februari 2014 utbröt en lägenhetsbrand i servicehuset Vintertullen. Enligt den olycksundersökning som StorStockholms brandförsvaret genomfört agerade den personal som tjänstgjorde på servicehuset under natten så som avsett när brandlarmet gick. Dock kunde inte personal från brandförsvaret komma fram till brandlägenheten på grund av den rökfyllda korridoren. Olycksundersökningens slutsats var bland annat att samhället inte har bidragit med vare sig tillsyn eller hjälpinsatser för att säkerställa en skälig brandskyddsnivå i den boendes lägenhet.

I augusti 2014 redovisade förvaltningen till nämnden en rad förebyggande åtgärder inom socialtjänstens ansvar för att förhindra liknande händelser i ärendet "Fördjupad olycksundersökning med anledning av brand" (dnr 742-2014-1.2.5).

Nämnden gav förvaltningen i uppdrag att redovisa en uppföljning av åtgärderna om sex månader. Förvaltningen fick även i uppdrag att ta fram en policy och rutiner för installation av portabel sprinkleranläggning.

Ärendet

Nedan redovisas en uppföljning av de åtgärder som redovisades till nämnden augusti 2014.

Kompetenshöjning kring brandskydd och brandförebyggande arbete för chefer

Under våren och hösten 2014 har en utbildning i brandsäkerhet genomförts. Syftet var att öka brandkunskaperna hos medarbetarna och motivera till att ta ett aktivt, personligt, ansvar för brandskyddet. Innehållet bestod av teoretisk information om och övningar i brandprevention samt hur man ska agera om olyckan ändå är framme.

Cirka 300 medarbetare inklusive chefer deltog i utbildningen som genomfördes av Storstockholms brandförsvaret.

Inventering av det systematiska brandskyddsarbetet vid vård- och omsorgsboenden

Under mars och april 2014 genomförde äldreomsorgsavdelningen en inventering av vård- och omsorgsboendenas systematiska brandskyddsarbete. Inventeringen visade att ett av vård- och omsorgsboendena saknade serviceavtal för automatlarmet kopplat direkt till StorStockholms brandförsvaret. Bristen åtgärdades genom att ett serviceavtal tecknades före sommaren.

Inventering av behov av förstärkt brandskydd hos enskilda Alla chefer för servicehus, försöks- och träningslägenheter samt grupp- och servicebostäder kallades till en informationsträff med StorStockholms brandsförsvar. Syftet var att ge cheferna kunskap i hur personer med riskbeteende identifieras och vilka brandförebyggande åtgärder som kan vidtas. Som stöd i arbetet användes äldreförvaltningens checklista. Checklistan består av 22 frågor som ställs till den enskilde och omfattar bland annat personens förmåga att på egen hand förebygga, upptäcka och släcka en eventuell brand. I checklistan antecknas vad som ska åtgärdas och vem som ska åtgärda en brist eller risk i den enskildes hem.

Resultatet visade att förvaltningens verksamheter har en god kontroll av brandskyddet. Fyra enheter, som anmälde behov, fick stöd av förvaltningen i att analysera situationen kring förhöjd brandrisk. De förhöjda brandriskerna avsåg personer som röker, har en samlingsproblematik eller en övermöblerad lägenhet. Även dessa fyra enheter har en god egen kontroll över sitt brandskydd.

Sammantaget har många åtgärder vidtagits för att minimera riskerna. I dialog med de boende har förvaltningen installerat spisvakter och timers, köpt in handbrandsläckare samt förhyrt portabel sprinkler. Dessutom har förvaltningen uppmuntrat de enskilda att använda blomsprayflaskor i närheten av sin rökplats.

Inventering enligt checklistan kommer att genomföras löpande en gång per år. Förvaltningens brandskyddssamordnare samordnar detta arbete.

Kompetenshöjning för att bemöta och ändra beteende hos personer med samlarbeteende

Medarbetare som berörs inom sociala avdelningens utförarverksamhet har gått på en föreläsning i patologiskt samlande¹ under 2014. En föreläsning i ämnet ska även genomföras för biståndshandläggarna inom äldreomsorg.

Verksamheternas systematiska brandskyddsarbete följs upp I verksamhetsplan för 2014 beslutade nämnden att det systematiska brandskyddsarbetet skulle följas upp i internkontrollplanen. I verksamhetsberättelsen redovisas också de iakttagelser förvaltningen gjort och de åtgärder som ska vidtas.

Under hösten har förvaltningen utifrån stadens riktlinjer och förvaltningens brandskyddspolicy kartlagt brandsäkerhetsfrågan på

¹ ”Patologiskt samlande är svårigheter att göra sig av med saker på grund av ett upplevt behov att behålla dem och obehag förknippat med att göra sig av med dem. Symtomen resulterar i att hemmet blir stökigt och överhopat ”
(Läkartidningen 2013;110:CDMD.)

alla kommunala verksamheter. Frågorna handlade om bland annat inventering av brandrisker, kunskapsnivå och utbildning, brandskyddsorganisation och ansvarsfördelning på en arbetsplats samt uppföljning och revidering av brister i brandsäkerhet.

Förvaltningen konstaterar att det generellt finns en god medvetenhet i brandsäkerhet. Dock finns det brister, bland annat oklarheter kring ansvarsfördelningen mellan fastighetsägare och kommunal verksamhet, oregelbundna utrymningsövningar samt att skriftliga rutiner för hantering av besökare/föräldrar och dokumenterad utbildningsplan saknas.

Förvaltningen kommer under 2015 att fokusera på att komma till rätta med de svagheter som trots allt finns. En åtgärdsplan för 2015 har tagits fram. Den innebär att:

- Förbättra och förtydliga ansvarsfördelningen mellan fastighetsägare och kommunal verksamhet, vilket var den största redovisade bristen. I arbetet kommer två till tre enheter att väljas ut som piloter. De erfarenheter som framkommer under processen kommer att tillämpas i arbetet med andra verksamheter.
- Stödja de enheter som uppger att de behöver hjälp i det systematiska arbetet. Detta arbete påbörjades redan under hösten 2014.

För att systematisera uppföljningen av brandskyddsarbetet kommer förvaltningen att fortsätta att göra uppföljningar via enkäter till enheterna. Detta för att följa upp att enheterna följer Stockholms stads riktlinjer och förvaltningens policy för systematiskt brandskyddsarbete. Syftet är att följa upp att verksamheterna ska leva upp till lagstiftningens krav på ett skäligt brandskydd.

I förvaltningens policy anges bland annat att chefer i det förbyggande arbetet har ansvar att löpande göra inventeringar för att minimera risker för brand i särskilda boenden, lägenheter i servicehus, gruppboenden/gruppbostäder, försöks- och träningslägenheter. Vid förhöjd brandrisk ska chef i dialog med brukare/hyresgäst planera och genomföra åtgärder i samverkan med lokalstrateg och brandskyddssamordnare.

Policy och rutiner för installation av portabel sprinkleranläggning

Förvaltningen har som rutin att installera portabel sprinkleranläggning om en person har levnadsvanor som kan medföra förhöjd brandrisk och som bor i förvaltningens verksamheter (till exempel försöks- och träningslägenheter, servicehus, vård- och omsorgsboenden, grupp- och servicebostäder). Det kan bland annat handla om personer som har samlarbeteende, riskbeteende vid rökning och/eller personer som har övermöblerat sina bostäder. För närvarande har förvaltningen två portabla sprinklers och detta täcker behovet.

Förvaltningens policy är att förhindra framtida bränder hos personer med riskbeteende. Detta sker genom att göra en årlig inventering enligt äldreförvaltningens checklista. Checklistan består av 22 frågor som ställs till den enskilde och omfattar bland annat personens förmåga att på egen hand förebygga, upptäcka och släcka en eventuell brand. I checklistan antecknas vad som ska åtgärdas och vem som ska åtgärda en brist eller risk i den enskildes hem.

Förvaltningens rutin för att bedöma om behov av att installera en portabel sprinkleranläggning sker i två steg.

Enhetschef/biståndshandläggare/socialsekreterare har ansvar att initiera behovet.

Steg 1 - information och dialog med den enskilde vid flera tillfällen för att motivera till att minska riskerna genom att städa upp, rensa och kasta et cetera. Dialogen med den enskilde sker i samverkan med biståndshandläggare, lokalstrateg och enhetschef.

Steg 2 - om den enskilde med förhöjd brandrisk inte har förmåga att på egen hand eller med hjälp av personal minska sin brandrisk installeras en portabel sprinkler. Kostnaden belastar verksamheten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens uppföljning samt policy med rutiner för installation av portabel sprinkleranläggning.